

Naziv programske enote	Upravljalca lesnih strojev
Program	Upravljalca lesnih strojev
Področje	LESARSTVO
SPLOŠNI DEL	
Utemeljenost (v skladu z javnim razpisom in analizo potreb)	<p>V skladu z Resolucijo o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 je potrebno v okviru tretjega prednostnega področja – usposabljanje in izpopolnjevanje za potrebe dela – razvijati nove programe izpopolnjevanja oziroma usposabljanja za odrasle. Cilj je izboljšanje oziroma pridobivanje poklicnih zmožnosti odraslih, kar omogoča uspešen vstop na trg dela ter uspešen razvoj kariere, s tem pa tudi zviševanje konkurenčne sposobnosti gospodarstva v lokalnem okolju.</p> <p>Program usposabljanja je skladen s projektom »Razvoj UPD 2017«, ki ga financira Ministrstvo za šolstvo znanost in šport.</p> <p>Spremembe na trgu dela imajo za posledico potrebo po spremembah v izobraževalnih programih in usposabljanjih. Program upravljalca lesnih strojev je bil izdelan na osnovi potreb, ki so jih izkazali Zavod za zaposlovanje RS, lesnopredelovalna podjetja Esol Črnomelj, Podgorje Šentjernejski in obrtniki. Program usposabljanja za odrasle je namenjen poglobljenemu teoretičnemu in praktičnemu znanju s tega področja. Ugotavlja se, da so potrebe na trgu delovne sile velike in da obstaja primanjkljaj delovne sile na tem področju. Vsebine omenjenega strokovnega področja so delno zastopane v srednješolskem izobraževalnem programu smer mizar, vendar ne v tako poglobljenem obsegu, kot jih potrebuje trg delovne sile. Če želimo slediti razvojnim trendom, se moramo nenehno usposabljevati in tako seznanjati z novostmi na tem področju.</p>

Ciljna skupina (v skladu z javnim razpisom in analizo potreb)	Ciljna skupina usposabljanja za upravljalca lesnih strojev so odrasli, ki imajo končano vsaj osnovno šolo in si želijo pridobiti tako osnovno kot specifično znanje s področja poznavanja lesnih strojev. V ciljno skupino spadajo tudi odrasle osebe, ki imajo že pridobljeno nižjo poklicno izobrazbo, vendar imajo premalo specifičnega znanja oziroma spretnosti za upravljalca lesnih strojev.
Cilji programa (v skladu z javnim razpisom in analizo potreb)	Cilji programa so: <ul style="list-style-type: none"> ● usposobiti za načrtovanje, pripravo, izvedbo in kontrolo lastnega dela, ● usposobiti za zagotavljanje kakovosti opravljenega dela, ● usposobiti za varno delo na osnovnih obdelovalnih strojih za obdelavo lesa, ● spoznati standardne stroje za obdelavo lesa (žage, poravnalni skobeljni stroj, debelinski skobeljni stroj, stroje za rezkanje, vrtalne stroje in brusilne stroje), ● usposobiti za pravilno in varno menjavo celotnega postopka menjave rezil, ● usposobiti za pravilno uporabo vseh orodij pri obdelavi, ● usposobiti za prijavo v postopek potrjevanja in preverjanja nacionalne poklicne kvalifikacije upravljalca lesnih strojev.
Obseg programa	105 ur
● Teoretični del (št. ur)	30 ur
● Praktični del (št. ur)	75 ur
Pogoji za končanje programa	Pogoj za končanje programa je končana osnovna šola ali nižje poklicno izobraževanje. Udeleženec mora imeti tudi ročne spretnosti. Končanje programa se preverja z izdelavo izdelka - enostavne pručke. Izdelava pručke sestoji iz vseh faz dela na lesnoobdelovalnih strojih. Faze dela preverjamo sproti in jih ocenjujemo. Ocenimo kakovost opravljenega dela po kriterijih, ki jih pred začetkom usposabljanja predstavimo udeležencem.
POSEBNI DEL	

<p>Vsebine programa</p>	<p>Program je sestavljen iz teoretičnega dela in praktičnega dela usposabljanja, ki se vseskozi prepletata. V prvem delu udeleženci teoretično spoznavajo pomen varstva pri delu, osnovne vrste lesa in osnovna lesna tvoriva za izdelavo izdelka, vzroke nesreč pri delu z lesnoobdelovalnimi stroji, glavne nevarnosti pri delu v proizvodnji ter spoznajo osebna zaščitna sredstva. Spoznajo rezila glede na smer odrezovanja lesnih vlaken: rezila za čelni rez, rezila za vzdolžni in prečni rez ter različna rezila glede na sestavo orodja. Seznanijo se s pomenom oznak na orodju, pritrditve na stroj in same varovalne ukrepe. Del vsebin je namenjen tudi zaščitnim napravam in varnemu delu na vseh strojih. Udeleženci spoznajo sestavne dele strojev in vrste strojev za posamezno tehnološko operacijo. Spoznajo načine odrezovanja: žaganje, skobljanje, rezkanje, vrtanje, dletenje in brušenje. Seznanijo se z merilnimi orodji. Poudarek pa je predvsem na praktičnem usposabljanju v delavnicah. Udeleženci spoznajo varno uporabo žagalnih strojev in formatnih žag. Pridobijo osnovne spretnosti varnega razžagovanja na tračni žagi, načine žaganja in pripomočke pri žaganju, spoznajo poravnavanje in debelinjenje masivnega lesa na poravnalnem in debelinskem skobeljnem stroju in vrtanje na horizontalnem in vertikalnem vrtalnem stroju. Spoznajo pomen dolbljenja in izdelavo posameznih vezi kot tudi pomen brušenja in finalizacije izdelka.</p>
<p>Kompetence, pridobljene s programom</p>	<p>Udeleženec pridobi naslednje poklicne kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● po SOK pridobi udeleženec elementarno splošno znanje o lesnoobdelovalnih strojih, ki omogoča nadaljnje sistematično učenje, ● nastavi in izbere ustrezno krožno žago in v skladu z varnostnimi predpisi varno odžaga obdelovanec, ● pozna načine varnega razžagovanja na tračnih žagalnih strojih, ● izdelava polizdelek na poravnalnem skobeljnem stroju v skladu z varnostnimi predpisi in ga pravilno poskoblja na debelinskem skobeljnem stroju, ● pripravi rezkalni stroj in pravilno porezka določeno operacijo na polizdeleku, ● nastavi vrtalni stroj in izdelava izvrtine in zadolbe na elementu, ● zna ustrezno izbrati stroj glede na material ter operacijo, ● zagotavlja kakovost izdelave določene faze izdelka, ● varuje zdravje pri delu na delovnem mestu.

Spretnosti, pridobljene s programom	<p>Udeleženec pridobi naslednje spretnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● uporabi sestavne dele strojev, ● uporabi zaščitna sredstva in varnostne naprave na strojih, ● predvidi potreben čas za določeno operacijo, ● opiše osnovne vrste lesa in osnovna lesna tvoriva za izdelavo izdelka, ● izbere prave vrtilne hitrosti orodja na posameznih strojih, ● izbere stroje glede na uporabo, ● preveri pomen zaščitnih sredstev in varovalnih naprav, ● obvlada različne dela in uporabo različnih šablon in pripomočkov, ● preveri namen stroja pri obdelavi lesa in varno opravi določeno operacijo, ● uporabi tehnološke postopke operacij in varno delo na strojih, ● izkaže praktične spretnosti za izvajanje enostavnih in ponavljajočih opravil.
Splošne kompetence, dopolnjene s programom	<p>Udeleženec si krepí splošne kompetence, ročne spretnosti in poznavanje obdelave lesa in lesnih materialov.</p> <p>Pridobi naslednje splošne kompetence:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● usposobi se za varno delo na osnovnih obdelovalnih strojih za obdelavo lesa, ● spozna osnovno tehnologijo za pripravo in izdelavo pohištva, standardne stroje za obdelavo lesa, ● spozna zaščitne naprave na strojih, ● usposobi se za delovanje v delavnici in organiziranem delovnem okolju.
Organizacija izobraževanja (navedba vsebinskih sklopov - modulov, časovni obseg)	<p>Program je sestavljen iz dveh delov, teoretičnega dela in praktičnega usposabljanja v delavnici. Celotno usposabljanje traja 105 ur, od tega je 35 ur teoretičnega dela in 70 ur praktičnega usposabljanja na strojih. Teoretičen del poteka v učilnici, praktično usposabljanje pa v šolskih delavnicah.</p> <p>Udeleženci na začetku prejmejo osnovno gradivo, med predavanjem pa delovne liste.</p>
Izobrazba in kompetence izvajalca programa (stopnja in smer izobrazbe)	Učitelj strokovnoteoretičnih predmetov s področja lesarstva.

<p>Spremljanje izvajanja programa (dnevnik, lista prisotnosti)</p>	<p>Na predavanju ali praktičnem usposabljanju se dnevno preverja prisotnost udeležencev. Udeleženci v listi prisotnosti s svojim podpisom potrdijo svojo prisotnost in prejem gradiva.</p> <p>Predavatelj vodi dnevnik, v katerega zapisuje vsebino predelane učne snovi in vsebine praktičnega usposabljanja v šolskih delavnicah.</p> <p>V dnevnik zapisuje svoja opažanja o napredku skupine ali o morebitnih primanjkljajih v teoretičnem in praktičnem znanju slušateljev.</p>
<p>Evalvacija</p>	<p>Po končanem usposabljanju izvajalec programa pripravi anketni vprašalnik o zadovoljstvu z usposabljanjem. Vsebine evalvacije so naravnane na cilje programa usposabljanja, strokovnost izvajalca usposabljanja, ustreznost gradiva, ki ga prejmejo udeleženci usposabljanja, organizacijo usposabljanja, izpolnitev pričakovanj udeležencev in ustreznost trajanja programa glede na zahtevnost vsebin teoretičnega kot tudi praktičnega dela.</p>
<p>Program usposabljanja po »SOK«(Slovensko ogrodje kvalifikacij)</p>	<p>Program usposabljanja je narejen na: Raven 4 po SOK</p>